

Resum i traducció realitzat per: Isabel Parra Uribe per l'Associació Aprenem
Article Original: A review of the quality of behaviorally-based intervention research to improve social interaction skills of children with ASD in inclusive settings. Camargo, Sígla Pimentel Höher; Rispoli, Mandy; Ganz, Jennifer; Hong, Ee Rea; Davis, Heather; Mason, Rose. Journal of Autism and Developmental Disorders.

UTILITAT DE LES INTERVENCIIONS CONDUCTUALS PER MILLORAR LES HABILITATS SOCIALS DELS NENS AMB TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA EN ENTORNS INCLUSIUS

Sovint parlem i defensem l'educació inclusiva, però ens oblidem que inclusió no és només permetre l'accés a les escoles ordinàries als nens amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA), és també donar-los la màxima oportunitat d'aprendre, i per això els professionals de l'educació han d'estar motivats, preparats i recolzats de la millor manera possible.

Resulta convenient desenvolupar i validar pràctiques pedagògiques acords a les necessitats i característiques d'aprenentatge dels alumnes amb TEA, ja que aquestes persones necessiten processos d'ensenyament-aprenentatge que donin resposta a les seves necessitats individuals.

En aquesta línia us presentem un article publicat recentment a la revista Journal of Autism and Developmental Disorders. Es tracta d'una revisió que analitza les intervencions conductuals en entorns inclusius i que demostra que es tracta d'una pràctica avalada científicament.

La inclusió de nens amb discapacitats ha estat internacionalment acceptada en la pràctica educativa, conduint a molts països a redefinir les seves polítiques educatives per assegurar la participació de tots els nens a les escoles. En aquest sentit, un nombre en augment de nens amb discapacitats, incloent els nens amb Trastorn d'Espectre Autista (TEA), estan sent educats en entorns inclusius a tot el món.

Als EUA, el 2008, el 95% dels estudiants amb discapacitat (edats entre 3 i 21 anys) estaven sent educats en entorns inclusius, i el nombre de nens amb TEA en col·legis ordinaris augmenta cada dia.

L'educació inclusiva pot conduir a beneficis acadèmics i socials en reduir l'aïllament i l'estigma, afavorir l'accés a un entorn més estimulant i per l'oportunitat que ofereix de compartir experiències amb companys de desenvolupament típic.

Resum i traducció realitzat per: Isabel Parra Uribe per l'Associació Aprenem
Article Original: A review of the quality of behaviorally-based intervention research to improve social interaction skills of children with ASD in inclusive settings. Camargo, Sígla Pimentel Höher; Rispoli, Mandy; Ganz, Jennifer; Hong, Ee Rea; Davis, Heather; Mason, Rose. Journal of Autism and Developmental Disorders.

No obstant això, **els dèficits en les funcions socials dels nens amb TEA interfereixen amb el seu desenvolupament emocional i cognitiu**, impedit establir relacions de profit i conduint a un pitjor pronòstic, com és un pobre rendiment acadèmic, el rebuig per part dels companys, el aïllament i l'ansietat social. La manca d'habilitats socials pot conduir a problemes de conducta que comprometin l'èxit dels nens amb TEA en entorns inclusius i que provoqui la seva derivació a entorns més segregats.

Per assegurar que els nens amb TEA obtenen beneficis satisfactoris d'una educació inclusiva, cal proporcionar a aquests nens intervencions que atenuïn els dèficits socials i facilitin la interacció amb els companys. **Les intervencions conductuals són les més efectives per millorar les habilitats socials en nens amb TEA**, però, aquestes intervencions són utilitzades, típicament, en els domicilis familiars, entorns clínics o col·legis d'educació especial, però escassament en entorns inclusius.

La generalització de les habilitats apreses pot suposar un problema per als nens amb TEA, ja que molts d'ells tenen dificultats per traslladar el que s'ha après en entorns clínics a situacions reals. En aquest sentit, és important implementar i avaluar aquestes intervencions en contextos naturals.

D'altra banda, **els nens amb TEA habitualment no milloren les habilitats socials amb la simple inclusió, ja que hi ha dificultats per aprendre habilitats socials de manera incidental sol pel fet d'estar acompanyats per alumnes de desenvolupament típic**. Cal que s'utilitzin intervencions específiques de tipus conductual per aconseguir-ho.

En aquest sentit, **és necessari que els professors utilitzin pràctiques educatives basades en l'evidència**, pel que és important informar la comunitat educativa de les evidències que hi ha al respecte perquè aquestes intervencions puguin ser aplicades.

El present treball té com a objectiu l'anàlisi de les intervencions conductuals per millorar les habilitats socials dels nens amb TEA en col·legis ordinaris.

Es van seleccionar 30 treballs que complien uns mínims criteris de qualitat. Es van considerar aquells estudis que van utilitzar intervencions conductuals basades en les estratègies de la teràpia d'anàlisi conductual aplicat (ABA), per millorar habilitats socials (ex. intervencions intervingudes per companys, històries socials, estratègies visuals, imitació, modelat i reforç). Es van

Resum i traducció realitzat per: Isabel Parra Uribe per l'Associació Aprenem

Article Original: A review of the quality of behaviorally-based intervention research to improve social interaction skills of children with ASD in inclusive settings. Camargo, Sígla Pimentel Höher; Rispoli, Mandy; Ganz, Jennifer; Hong, Ee Rea; Davis, Heather; Mason, Rose. Journal of Autism and Developmental Disorders.

---

considerar només aquells treballs que havien estat realitzats en entorns inclusius en què els nens amb TEA tenien contacte amb els companys de desenvolupament típic.

Dels 30 estudis inclosos en aquesta revisió, 19 van complir els requisits mínims de qualitat i van ser classificats com concloents (6) o prometedors (13). La resta, 11, no complien els criteris mínims i van ser definits com no concloents. La majoria dels estudis que van ser considerats no concloents va ser per falta de mesurament del tractament, falta d'un grup control, un disseny feble o falta de demostració en la consistència dels canvis.

Un total de 55 estudiants amb TEA van ser inclosos al llarg dels diferents estudis, 50 eren nens i 5 nenes, l'edat mitjana va ser de 5 anys (rang entre 3-21 anys). La majoria dels nens, 47, tenien el diagnòstic d'Autisme, 5 de Trastorn Generalitzat del Desenvolupament no Especificat (TGD-NE) i 3 de Síndrome d'Asperger. Com a variables de seguiment es van avaluar diferents conductes socials. La majoria dels estudis (16) es van centrar en l'inici d'interaccions socials (inici d'interaccions de joc, converses o comentaris dirigits als companys relacionats amb el context o demanar informació). Altres estudis (6) es van centrar en la resposta a les interaccions socials iniciades pels altres (respondre als comentaris dels altres, respondre a les iniciacions dels companys, imitar els companys). Finalment, alguns estudis (10) van avaluar tant variables relacionades amb l'inici com amb la resposta.

Resultats de les intervencions:

14 estudis (74%) van obtenir resultats positius, 4 (21%) resultats mixtos i 1 (5%) resultats negatius, és a dir en només un estudi no es va observar cap efecte després de la intervenció.

El 79% dels estudis van aportar resultats positius pel que fa al manteniment de les habilitats adquirides. El fenomen de la generalització va ser avaluat en 9 estudis i en tots ells es va concloure que es produïa generalització amb altres companys, amb altres professionals de l'escola i en diferents ambients.

Es conclou que aquestes intervencions en nens amb TEA en entorns inclusius compleixen els requisits per ser considerades pràctiques basades en l'evidència. Es superen d'aquesta manera els criteris definits per Horner i cols. (2005) i Kratochwill i cols. (2010) per determinar que una pràctica està basada en l'evidència. És a dir, se supera el requisit de mínim

Resum i traducció realitzat per: Isabel Parra Uribe per l'Associació Aprenem
Article Original: A review of the quality of behaviorally-based intervention research to improve social interaction skills of children with ASD in inclusive settings. Camargo, Sígla Pimentel Höher; Rispoli, Mandy; Ganz, Jennifer; Hong, Ee Rea; Davis, Heather; Mason, Rose. Journal of Autism and Developmental Disorders.

---

5 estudis amb resultats positius, d'almenys 3 àrees geogràfiques diferents, almenys 3 investigadors diferents i el mínim de 20 participants.

En aquest sentit, es pot concloure que **aquestes intervencions han de ser ampliades**, dels entorns familiars, clíniques i centres d'educació especial, **als col·legis ordinaris, per afavorir les habilitats socials en alumnes amb TEA.**

Aquest article pretén ser d'utilitat per als educadors i responsables d'educació a l'hora d'evitar intervencions que tenen una eficàcia qüestionable i una falta de suport empíric, i així promoure l'ús d'intervencions amb suficient evidència com per ser utilitzades en entorns inclusius.